



Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
YVES BOT IŠVADA,
pateikta 2014 m. rugsėjo 4 d.¹

Byla C-336/13 P

**Europos Komisija
prieš**

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH

„Apeliacinis skundas — Komisijos sprendimas, kuriuo nurodoma grąžinti finansinę paramą — Bendrojo Teismo panaikintas sprendimas — Sprendimo vykdymas — Palūkanų ir delspinigių apskaičiavimas nuo grąžintinos sumos“

I – Įvadas

- 1992 m. rugpjūčio 4 d. sprendimu Europos Komisija suteikė *IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH*² 530 000 ekiu finansinę paramą duomenų bazės sukūrimo projektui. Pirmoji finansinės paramos dalis (318 000 ekiu) buvo išmokėta 1993 m. sausio mėn.
- Kadangi finansinė parama buvo skirta neteisėtai, Komisija 2005 m. gegužės 13 d. sprendimu³ panaikino sprendimą skirti paramą ir 2006 m. gruodžio 4 d. priėmė sprendimą grąžinti paramą; jį vykdydama IPK 2007 m. gegužės 15 d. grąžino 318 000 eurų sumą kartu su delspinigiais.
- IPK pareiškus ieškinį dėl 2005 m. gegužės 13 d. sprendimo, Europos Sąjungos Bendrasis Teismas 2011 m. balandžio 15 d. sprendimu *IPK International / Komisija*⁴ (T-297/05, EU:T:2011:185) panaikino minėtą sprendimą dėl to, kad buvo nesilaikyta senaties termino, taikytino ginčijamo pažeidimo užkardymui.
- Vykdydama minėtą teismo sprendimą Komisija priėmė sprendimą⁵ dėl bendros 720 579, 90 euro sumos (iš jų 530 000 eurų sudarė pagrindinę finansinės paramos sumą, 31 961, 63 euro – delspinigiai, kuriuos sumokėjo IPK, ir 158 618, 27 euro – „kompensacinės“ palūkanos, kurių dydį Komisija nustatė pagal Europos centrinio banko ir jo pirmtako Europos pinigų instituto pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą⁶) sumokėjimo, šį sprendimą išdėstė 2011 m. spalio 14 d. laiške ir minėtu laišku apie jį pranešė IPK.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — Toliau – IPK.

3 — Toliau – 2005 m. gegužės 13 d. sprendimas.

4 — Toliau – 2011 m. balandžio 15 d. sprendimas.

5 — Toliau – ginčijamas sprendimas.

6 — Toliau – ECB.

5. IPK 2011 m. gruodžio 22 d. pareiškus ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, Bendrasis Teismas sprendimu *IPK International / Komisija*⁷ (T-671/11, EU:T:2013:163) panaikino ginčijamą sprendimą tiek, kiek jame nustatyta IPK mokėtina palūkanų suma sudaro 158 618,27 euro.

6. Dabar Komisija dėl minėto teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą Teisingumo Teismui. Šiame skunde iš esmės keliamas klausimas, susijęs su palūkanų, mokėtinų nuo sumų, kurias Komisija turi sumokėti ar grąžinti IPK panaikinus 2005 m. gegužės 13 d. sprendimą, pobūdžiu, dydžiu ir trukme.

7. Šioje išvadoje siūlau Teisingumo Teismui apeliacinį skundą patenkinti iš dalies.

8. Iš esmės laikausi nuomonės, jog Bendrasis Teismas, nusprenddamas, kad delspinigiai turi būti apskaičiuoti pagal pagrindinę skolinio įsipareigojimo sumą, įskaitant anksčiau sukauptas kompensacines palūkanas, padarė teisės klaidą, nes atsižvelgta į baudžiamąjį, o ne kompensacinį vėliau apskaičiuotų palūkanų pobūdį, dėl to pateisinama iš dalies panaikinti skundžiamą sprendimą.

9. Siūlau Teisingumo Teismui pačiam priimti galutinį sprendimą šiuo klausimu ir nutarti, kad delspinigiai turi būti apskaičiuojami remiantis tikta pagrindine skolinio įsipareigojimo suma.

II – Skundžiamas sprendimas

10. Siekdama pagrįsti savo ieškinį Bendrajame Teisme, IPK pateikė vienintelį iš dviejų dalių sudarytą pagrindą, paremtą SESV 266 straipsnio pažeidimu, kuriame teigė, kad Komisija padarė teisės klaidų, viena vertus, nustatydamas kompensacinių palūkanų normas, kurios turėjo būti padidintos dviem punktais, palyginti su ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatyta palūkanų norma, ir, kita vertus, neapskaičiuodama delspinigių, nors jie turėjo būti skaičiuojami nuo 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo paskelbimo ir nuo viso skolinio įsipareigojimo sumos, prie jos pridėdant kompensacines palūkanas.

11. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas patenkino ieškinį, pripažinęs pagrįstomis dvi IPK pateikto ieškinio pagrindo dalis.

12. Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 34 punkte visų pirma pažymėjo, kad dėl 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo Komisijai neatsiranda jokia pareiga grąžinti IPK nagrinėjamos finansinės paramos, nes tame sprendime Bendrasis Teismas patvirtino 2005 m. gegužės 13 d. sprendime konstatuotas faktines aplinkybes, susijusias su IPK padarytais pažeidimais, kurie iš principo buvo pagrindas panaikinti šią finansinę paramą, ir panaikino šį sprendimą dėl to, kad Komisija nesilaikė taikytino senaties termino. Bendrasis Teismas iš šių išvadų sprendė, kad ginčijamas sprendimas „yra vienintelis nagrinėjamo pagrindinio skolinio įsipareigojimo teisinis pagrindas“.

13. Toliau dėl kompensacinių palūkanų Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 36 punkte priminė, jog pagal nusistovėjusią teismų praktiką pripažinta⁸, kad šios palūkanos, neatsižvelgiant į konkretų jų pavadinimą, visada turi būti apskaičiuojamos remiantis ECB palūkanų normomis, taikomomis pagrindinėms refinansavimo operacijoms, o šios normos padidinamos 2 punktais. Bendrasis Teismas pridūrė, kad šis fiksuotas padidinimas taikytinas visais atvejais, nesant reikalo konkrečiai konstatuoti, ar jis yra pateisinamas, ar ne, atsižvelgiant į infliaciją konkrečiu laikotarpiu valstybėje narėje, kurioje yra įsteigtas kreditorius, prieš nurodydamas 38 punkte, kad šį fiksuotą padidinimą lėmė siekis visomis įmanomomis aplinkybėmis išvengti nepagrįsto praturtėjimo.

7 — Toliau – skundžiamas sprendimas.

8 — Bendrasis Teismas nurodė Sprendimo *Corus UK / Komisija* (T-171/99, EU:T:2001:249) 64 punktą, Sprendimo *AFCO Management Consultants ir kt. / Komisija* (T-160/03, EU:T:2005:107) 130–132 punktus ir Sprendimo *Idromacchine ir kt. / Komisija* (T-88/09, EU:T:2011:641) 29 ir 77–80 punktus.

14. Skundžiamo sprendimo 39 punkte Bendrasis Teismas iš to padarė išvadą, kad Komisija klaidingai nepadidino kompensacinių palūkanų normos.

15. Galiausiai dėl delspinigių Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 41 punkte nurodė, kad „[pagal] nusistovėjusią teismų praktiką <...> pripažinta besąlyginė Komisijos pareiga mokėti delspinigius, be kita ko, kai dėl jos kyla deliktinė Sąjungos atsakomybė, už laikotarpį po tai konstatuojančio sprendimo paskelbimo <...>, o nepagrįstai pervestos sumos grąžinimo atveju – po sprendimo dėl panaikinimo priėmimo <...>“. Tuomet, nurodęs, kad nė vienas Komisijos pateiktas argumentas neleidžia netaikyti šios „pagrindinės pareigos“ byloje nagrinėjamu atveju, ir konstatavęs, kad per posėdį ši institucija kaip tik pripažino, jog turi sumokėti delspinigius, kuriuos reikia skaičiuoti nuo 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo paskelbimo, ir tai buvo pažymėta teismo posėdžio protokole, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad prie mokėtinos pagrindinės sumos, pripažintos ginčijamame sprendime, reikėjo pridėti delspinigius, pagal bendrą šalių susitarimą šiuo klausimu skaičiuojamus nuo 2011 m. balandžio 15 d., „nepaisant to, kad minėtas sprendimas yra vienintelis nagrinėjamo pagrindinio skolinio įsipareigojimo teisinis pagrindas“.

16. Skundžiamo sprendimo 42 punkte Bendrasis Teismas manė, kad delspinigiai turi būti apskaičiuojami remiantis pagrindine mokėtina suma, padidinta atsižvelgiant į anksčiau susikaupusias kompensacines palūkanas, nes „net jeigu Bendrojo Teismo praktikoje iš principo neleidžiamas kompensacinių palūkanų, susikaupusių prieš paskelbiant sprendimą, kuriuo pripažįstamas skolinio įsipareigojimo egzistavimas, ir delspinigių, pradėtų skaičiuoti po sprendimo paskelbimo, kapitalizavimas, Bendrasis Teismas vis dėlto įpareigojo nustatyti delspinigius, skaičiuojamus iki visiško sumokėjimo remiantis pagrindine skolinio įsipareigojimo suma, padidinta anksčiau atsiradusiomis kompensacinėmis palūkanomis“. Bendrasis Teismas pridūrė, kad „todėl šiuo požiūriu daromas skirtumas tarp iki teismo sprendimo priėmimo skaičiuojamų kompensacinių palūkanų ir po jo priėmimo skaičiuojamų delspinigių, kuriais atsižvelgiama į visus atsiradusius finansinius nuostolius, įskaitant ir nuostolius dėl infliacijos“.

III – Apeliacinis skundas

17. Komisija prašo panaikinti skundžiamą sprendimą ir priteisti iš IPK jos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

18. IPK prašo atmesti šį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

A – Šalių pateikti pagrindai ir argumentai

19. Pirmuoju pagrindu Komisija kaltina Bendrąjį Teismą neteisingai aiškinus Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią kompensacinės palūkanos yra skirtos infliacijai kompensuoti.

20. Komisijos teigimu, iš Sprendimo *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (C-104/89 ir C-37/90, EU:C:2000:38, 214 punktas) ir iš Bendrojo Teismo praktikos, visų pirma suformuluotos Sprendimu *Agraz ir kt. / Komisija* (T-285/03, EU:T:2008:526, 50 punktas), darytina išvada, kad kompensacinės palūkanos skirtos atlyginti nuostoliams, susidariusiems dėl infliacijos po žalos atsiradimo, todėl jos turi atitikti valstybėje narėje, kurioje įsteigta atitinkama įmonė, nagrinėjamu laikotarpiu iš tikrųjų konstatuotos infliacijos dydį.

21. IPK teigia, kad Bendrasis Teismas aiškiai nurodė infliaciją, manydamas, kad ją reikėjo kompensuoti kompensacinėmis palūkanomis, kad į Eurostato nustatytos metinės infliacijos dydį nagrinėjamu laikotarpiu valstybėje narėje, kurioje įsteigtas kreditorius, atsižvelgiama tik siekiant nustatyti patį infliacijos tikrumą ir kad ši infliacija nėra vienintelis kompensacinių palūkanų apskaičiavimo kriterijus.

22. Antruoju pagrindu Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas prieštaravo Teisingumo Teismo praktikai, neatskirdamas kompensacinių palūkanų ir delspinigių. Nors kompensacinės palūkanos skirtos tikrai kreditoriaus turto nuvertėjimui dėl infliacijos kompensuoti, delspinigių tikslas taip pat yra paskatinti skolininką kuo greičiau sumokėti savo skolą, nes paprastai delspinigiai yra didesni už kompensacines palūkanas. Be to, skundžiamame sprendime pagal iš anksto nustatytą normą nustatydamas tokį patį kompensacinių palūkanų ir delspinigių dydį, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į šį skirtumą.

23. IPK atsako, kad šiuo pagrindu, prieštaraujant trečiajam pagrindui, neatsižvelgiama į esminį delspinigių ir kompensacinių palūkanų apskaičiavimo skirtumą, nes delspinigiai apskaičiuojami remiantis ne tik pagrindine skola, bet ir suma, gauta prie pagrindinės skolos pridėjus sukauptas kompensacines palūkanas.

24. Trečiuoju pagrindu Komisija kaltina Bendrąjį Teismą padarius teisės klaidą, nes jis kapitalizavo kompensacines palūkanas ir apskaičiavo delspinigius nuo 2011 m. balandžio 15 d.

25. Šiuo atžvilgiu Komisija, kuri savo argumentuose daugiausia dėmesio skiria delspinigiams, teigia, kad Bendrasis Teismas negalėjo jos įpareigoti atgaline data sumokėti delspinigių, skaičiuojamų nuo 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo, kuriame tokie delspinigiai nebuvo priteisti, paskelbimo. Be to, ji nurodo, kad Bendrasis Teismas buvo nenuoseklus, nurodydamas, kad delspinigiai skaičiuojami nuo 2011 m. balandžio 15 d., ir kartu nusprenddamas, kad kompensavimo pareiga atsiranda tik iš ginčijamo sprendimo.

26. IPK mano, kad vienintelis 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo tikslas buvo išnagrinėti 2005 m. gegužės 13 d. sprendimo teisėtumą, ir tai, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo savo sprendimo teisinių padarinių, neatleidžia Komisijos nuo pareigos sumokėti ir delspinigius, ir kompensacines palūkanas. Konkrečiau kalbėdama apie delspinigius, IPK teigia, jog Komisija ginčijamame sprendime pripažino, kad ši pareiga kyla iš SESV 266 straipsnio, be to, per posėdį Bendrajame Teisme ji pripažino, kad turėjo mokėti šiuos delspinigius nuo 2011 m. balandžio 15 d. IPK teigimu, šiuos delspinigius reikėjo apskaičiuoti remiantis pagrindinės skolos suma, prie jos pridėdant kompensacines palūkanas.

27. Ketvirtuoju pagrindu Komisija kaltina Bendrąjį Teismą skundžiamo sprendimo 34 ir 44 punktuose padarius teisės klaidą, nes jis klaidingai aiškino ginčijamą sprendimą ir byloje T-297/05 priimtą sprendimą ir iškreipė faktines aplinkybes.

28. Minėtuose punktuose Bendrasis Teismas visų pirma manė, kad ginčijamas sprendimas yra vienintelis nagrinėjamo pagrindinio išsiskolinimo teisinis pagrindas ir kad todėl jam nereikėjo priimti sprendimo dėl to, ar Komisija pažeidė SESV 266 straipsnį, neatsižvelgusi į visus dėl 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo vykdymo kylančius padarinius.

29. Tačiau, Komisijos teigimu, tokie motyvai yra teisiškai klaidingi, nes panaikinus ginčijamą sprendimą „pradėtas iš naujo taikyti“ pradinis sprendimas dėl paramos skyrimo. Be to, tie motyvai prieštaravo ne tik ginčijamam sprendimui, kuris buvo aiškiai grindžiamas SESV 266 straipsniu, bet ir 2011 m. balandžio 15 d. sprendimui, kuriuo ginčijamas sprendimas panaikintas dėl senaties, nepripažinus pirminio sprendimo dėl paramos skyrimo neegzistuojančiu.

30. IPK, pripažindama, kad Bendrasis Teismas klaidingai nesirėmė SESV 266 straipsniu, mano, kad ši teisės klaida neturi įtakos palūkanų ir delspinigių apskaičiavimui, nes, nors minėtas straipsnis yra ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas, dėl to negalima daryti išvados, kad Bendrasis Teismas turėjo atsižvelgti į neteisėtą kreditoriaus elgesį apskaičiuojant palūkanas ir delspinigius.

31. Penktuoju pagrindu Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo motyvai, susiję su kompensacinių palūkanų norma ir delspinigių apskaičiavimo atskaitos tašku, yra nepakankami ir prieštaringi. Jie nepakankami, nes Bendrasis Teismas neišnagrinėjo Komisijos argumentų. Jie prieštaringi, nes Bendrasis Teismas konstatavo, kad, viena, ginčijamas sprendimas yra vienintelis mokėjimo teisinis pagrindas ir, kita, delspinigius ir palūkanas reikia skaičiuoti nuo 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo priėmimo.

32. IPK savo ruožtu mano, kad skundžiamas sprendimas motyvuotas aiškiai ir tiksliai, kad jo motyvai neprieštaringi ir kad Bendrasis Teismas išnagrinėjo Komisijos argumentus.

33. Šeštuoju pagrindu Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė principus, kuriais reglamentuojamas nepagrįstas praturtėjimas, nes, Sąjungai laikinai surinktomis sumoms taikant 0,25 % palūkanų normą, dviem punktais padidintos refinansavimo normos taikymas viršija faktinius kreditoriaus nuostolius, patirtus dėl infliacijos, ir tikrąjį Komisijos praturtėjimą. Ji priduria, kad Bendrasis Teismas taikė atvirkštinį požiūrį, remdamasis skolininko praturtėjimu, užuot nustatęs, ar kreditorius patyrė nuostolių. Komisijos teigimu, dėl skundžiamame sprendime pasirinktos pozicijos kreditoriui suteikiama finansinė nauda, kuri vis dėlto pripažinta gauta nesąžiningai.

34. IPK mano, kad palūkanų norma, kurią Sąjunga šiuo metu taiko laikinai surinktomis baudoms, neturi reikšmės, o jei būtų daroma prielaida, jog ši norma yra lemiamą, Komisija turėjo nurodyti, kokias vidutines palūkanas ji taikė nagrinėjamu laikotarpiu.

B – Vertinimas

35. Iš pirmo žvilgsnio palūkanų ir delspinigių klausimas atrodo techninė ir santykinai šalutinė problema, nesant galimybės atlikti jokios bendros analizės ar mėginti pateikti kokios nors sampratos. Vis dėlto jis turi didelę praktinę reikšmę, nes palūkanų ir delspinigių suma tikrai nėra simbolinė ir kartais gali prilygti pagrindiniam įsiskolinimui arba jį viršyti⁹. Taigi gali kilti reikšmingų padarinių.

36. Kadangi visai neseniai Sąjungos teisėje dar nebuvo palūkanas ir delspinigius reglamentuojančių teisės aktų, Teisingumo Teismas laipsniškai formulavo teismo praktiką, kuri, nors ir atrodo nusistovėjusi, kalbant apie teisę į palūkanas ir delspinigius principą, vis dėlto yra šiek tiek neaiški, kiek yra susijusi su šios teisės esme ir įgyvendinimu.

37. Taigi nagrinėdamas šį apeliacinį skundą Teisingumo Teismas turi progą patikrinti savo doktriną šiuo klausimu, konkrečiai atsižvelgdamas į priemonių, susijusių su sprendimo dėl panaikinimo vykdymu, įgyvendinimą.

38. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas rėmėsi sprendimais, suformuluotais teismų praktikoje dėl palūkanų ir delspinigių, mokėtinų vykdant sprendimą, kuriuo panaikinama ar sumažinama įmonei už Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimą paskirta bauda, nustatymo.

39. Tačiau Bendrasis Teismas taip pat nurodė sprendimus, priimtus ieškinių dėl žalos atlyginimo srityje, pareikštų atsižvelgiant į bendrą Sąjungos deliktinės atsakomybės kontekstą arba konkrečias ginčų Bendrijos viešosios tarnybos srityje aplinkybes. Iš tiesų būtent šioje srityje yra daugiausia teismo sprendimų, kuriuose Sąjungos teismas turėjo nutarti dėl palūkanų ir delspinigių apskaičiavimo.

9 — Žr. visą tyrimą A. van Casteren „Article 215(2) EC and the question of interest“, *The action for damages in Community law*, Kluwer Law International, T. Heukels ir A. McDonnell, Haga, 1997, p. 199–216. Dėl tarptautinėje privatinėje teisėje taikytinų taisyklių ir nacionalinių teisinių sistemų palyginimo taip pat žr. C. Kleiner „Les intérêts de somme d’argent en droit international privé, ou l’imbroglio entre la procédure et le fond“, *Revue critique de droit international privé* Dalloz, Paryžius, 98 tomas, Nr. 4, 2009, p. 639–683.

40. Skundžiamas sprendimas, kuriame be jokio skirtumo daroma nuoroda į minėtose dvejose skirtingose srityse priimtus sprendimus, taip pat rodo nedalomą požiūrį, dėl kurio pagrįstumo reikėtų kelti klausimą, siekiant sužinoti, ar yra nepakeičiamų skirtumų, neleidžiančių sukurti vieną sistemą.

41. Taigi pirmiausia išnagrinėsiu sprendimus, kurių yra daugiausia, priimtus ieškinių dėl žalos atlyginimo srityje, tuomet – sprendimus, susijusius su palūkanomis, mokėtinomis vykdant sprendimą dėl baudos panaikinimo ar sumažinimo, ir tada, remdamasis visais šiais sprendimais, mėginsiu pateikti apibendrinimą, kuriuo remdamasis išnagrinėsiu skirtingus apeliacinio skundo pagrindus.

1. Palūkanos ir delspinigiai, mokėtini nuo žalos atlyginimo

42. Iš sprendimų, priimtų ieškinių dėl žalos atlyginimo srityje, darytina išvada, kad teismų praktikoje patvirtinta aiški pozicija dėl kompensacinių palūkanų ir delspinigių atskyrimo principo ir svarbiausių iš to kylančių padarinių, tačiau yra neaiškumų, liudijančių, kad dvejojama kelti klausimą dėl tokio skirtumo tikrumo ir tikrai nuoseklios sistemos buvimo.

43. Reikėtų aptarti šią raidą, pirmiausia nagrinėjant patį skirtumo principą, o vėliau – tai, kaip teismų praktikoje vertinamos kompensacinės palūkanos ir kaip – delspinigiai.

44. Vienoje iš pirmųjų bylų, susijusioje su skirtumu tarp kompensacinių palūkanų ir delspinigių, buvo keliamas klausimas, koku atveju pareigūnas gali gauti palūkanų už išmokas ir žalą, kurių jis gali reikalauti panaikinus sprendimą, kuriuo atsisakoma leisti jam išeiti iš darbo savo noru. Sprendime *Campolongo / Vyriausioji valdyba* (27/59 ir 39/59, EU:C:1960:35) pateikus neigiamą atsakymą atskiriami delspinigiai, apibrėžiami kaip „iš principo reiškiantys žalos, patirtos dėl vėlavimo įvykdyti prievolę, kuriam konstatuoti taikoma išankstinio pranešimo pareiga, teisinio įvertinimo ir nustatymo principą“¹⁰, ir kompensacinės palūkanos, „atsirandančios dėl žalos, patirtos dėl prievolės neįvykdymo, iš anksto apie tai neįspėjus“, kurioms „nustatyti reikalinga žala“¹¹. Remiantis tuo sprendimu, prašymą priskaičiuoti palūkanas reikėjo atmesti, tačiau dėl kitų priežasčių – atsižvelgiant į tai, ar jis susijęs su delspinigiais, ar su kompensacinėmis palūkanomis. Pirmuoju atveju atsisakymą lėmė tai, kad delspinigiai Bendrijos teisėje „niekaip nebuvo teisiškai įtvirtinti“¹², o antruoju atveju prašymas priskaičiuoti kompensacines palūkanas buvo atmestas dėl įrodymų nebuvimo arba dėl paprasto kaltinimo sukėlus žalą.

45. Teisingumo Teismas, priėmęs nemažai sprendimų, kuriuose nustatė procedūrinius minėto skirtumo padarinius, visų pirma atsižvelgdamas į naujų prašymų nepriimtumo principą¹³, Sprendime *Komisija / Brazzelli Lualdi ir kt.* (C-136/92 P, EU:C:1994:211), priimtame byloje, susijusioje su Sąjungos pareigūnų ar tarnautojų patirta žala išmokant darbo užmokesčio išskolinimą, patvirtino šio skirtumo principą. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas priminė, kad pats turėjo atskirti šias dvi kategorijas, visų pirma kad, atsižvelgdamas į kiekvienai savo nagrinėjamai bylai būdingus procedūrinius aspektus, nuspręstų, jog prašymai, susiję su kompensacinėmis palūkanomis, buvo nepriimtini, o prašymas, susijęs su delspinigiais, buvo priimtinas, tačiau nepagrįstas¹⁴. Jis padarė išvadą, kad, esant tokioms aplinkybėms, nebuvo įmanoma teigti, kad šis skirtumas neturi pagrindo teismų praktikoje¹⁵.

10 — Žr. Rink. p. 826.

11 — Žr. Rink. p. 827.

12 — Ten pat.

13 — Sprendimas *Roumengous Carpentier / Komisija* (158/79, EU:C:1985:2, 8–14 punktai), Sprendimas *Amesz ir kt. / Komisija* (532/79, EU:C:1985:3, 11–17 punktai), Sprendimas *Battaglia / Komisija* (737/79, EU:C:1985:4, 6–13 punktai), Sprendimas *Amman ir kt. / Taryba* (174/83, EU:C:1985:288, 13 punktas), Sprendimas *Culmsee ir kt. / CES* (175/83, EU:C:1985:289, 13 punktas) ir Sprendimas *Allo ir kt. / Komisija* (176/83, EU:C:1985:290, 19 punktas).

14 — 35 punktas.

15 — Ten pat.

46. Sprendime *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:2000:38), kuris nuo tada jau tapo klasikiniu pavyzdžiu, susijusiu su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, buvo iš naujo nustatyta taisyklė, kad „reikia skirti delspinigius ir kompensacines palūkanas“¹⁶, ir iš to Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Teisingumo Teismo sprendimas dėl delspinigių negali turėti įtakos kompensacinių palūkanų klausimui.

47. Taigi tuose sprendimuose pateiktas atsakymas turi principinę reikšmę. Be to, Sprendime *Campolongo / Vyriausioji valdyba* (EU:C:1960:35) ir Sprendime *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:2000:38) pateiktos apibrėžtys suteikė informacijos apie skirtumą tarp kompensacinių palūkanų ir delspinigių.

48. Toliau paeiliui išnagrinėsiu abi kategorijas, pradėdamas nuo kompensacinių palūkanų.

a) Kompensacinės palūkanos

49. Bylose dėl žalos atlyginimo kompensacinių palūkanų tikslas iš esmės yra atlyginti žalą, patirtą dėl infliacijos po žalą nulėmusio įvykio. Taigi šios palūkanos yra priemonė iš naujo įvertinti žalą, leidžianti skolininko prievolei likti nepaveiktai piniginių svyravimų ir priartinanti ją prie išsiskolinimo vertės. Šių palūkanų priskaičiavimą galima aiškinti taip, kad, jeigu žala apskaičiuojama pagal duomenis, susijusius su žalą nulėmusio įvykio laikotarpiu, tą dieną, kai žalą konstatuoja teismas, jos piniginę išraišką reikia atnaujinti.

50. Tačiau reikia pažymėti, kad iš tikrųjų kompensacinių palūkanų pripažinimas apskritai atskleidžia visus nepalankius padarinius, atsirandančius dėl laiko, praėjusio nuo žalą nulėmusio įvykio atsiradimo iki jo įvertinimo teisme dienos. Taigi į šią sąvoką gali įeiti ir finansinė žala, susijusi su grąžos iš gamybinės veiklos nebuvimu¹⁷, ar finansinė žala, atitinkanti palūkanų praradimą, nes nebuvo galimybės padėti mokėtinos sumos į banką¹⁸.

51. Kompensacinės palūkanos, kaip žalos sudedamoji dalis, yra pagal savo pobūdį grindžiamos principais, kuriais reglamentuojamas žalos atlyginimas esant Sąjungos deliktinei atsakomybei. Pagal visos patirtos žalos atlyginimo principą žalos atlyginimo „tikslas yra pritaikyti nukentėjusiajam kuo didesnę restituciją <...>. Todėl <...> reikia atsižvelgti į infliaciją po žalą nulėmusio įvykio.“¹⁹

52. Be to, kompensacinių palūkanų funkcija atlyginti žalą sukelia du esminius padarinius.

53. Pirma, ji paaiškina, kad Teisingumo Teismas nustatė tradicines jų priskaičiavimo sąlygas, taikomas Sąjungos deliktinei atsakomybei atsirasti. Remdamasis nusistovėjusia teismo praktika, Teisingumo Teismas nurodė, kad „norėdamas reikalauti kompensacinių palūkanų, ieškovas turi atitikti deliktinės atsakomybės sąlygas“²⁰. Tačiau jis patikslino, kad žalos atlyginimo esant deliktinei atsakomybei „tikslas – pritaikyti kuo didesnę restituciją nukentėjusiajam“²¹, ir „kadangi yra tenkinamos deliktinės atsakomybės sąlygos, negalima neatsižvelgti į nepalankius padarinius, atsirandančius dėl praėjusio laiko nuo žalą nulėmusio įvykio atsiradimo iki kompensacijos sumokėjimo dienos <...>, jeigu tik yra tinkama atsižvelgti į infliaciją“²².

16 — 55 punktas.

17 — Žr. Sprendimą *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:2000:38, 43 ir 214 punktai).

18 — Žr. Sprendimą *Berti / Komisija* (131/81, EU:C:1985:72, 16 punktas).

19 — Žr. Sprendimą *Grifoni / Komisija* (C-308/87, EU:C:1994:38, 40 punktas).

20 — Žr. Sprendimą *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:2000:38, 50 punktas).

21 — Ten pat (51 punktas).

22 — Ten pat.

54. Antra, kompensacinių palūkanų žalą atlyginantis pobūdis paaiškina, kad paprastai jos apskaičiuojamos pagal ieškovo realiai patirtą žalą, taigi atsižvelgiant į infliacijos normą reikšmingu laikotarpiu. Šis principas atrodo pripažintas, nors jį konkrečiai taikant priimti sprendimai gali skirtis.

55. Reikšminga Teisingumo Teismo praktika iš tiesų rodo, kad Teisingumo Teismas paprastai²³ skaičiuoja kompensacinių palūkanų sumą remdamasis infliacijos norma, nors ši norma laikoma atskaitos tašku, nuo kurio teismas gali nukrypti, turėdamas diskreciją vertinti žalos dydį. Taigi Sprendime *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:2000:38), priimtame sujungtose bylose C-104/89 ir C-37/90, Teisingumo Teismas manė (pirmoje byloje), kad ieškovai turėjo teisę reikalauti palūkanų „pagal infliacijos normą už laikotarpį nuo žalos atsiradimo dienos iki laikinojo sprendimo paskelbimo dienos“²⁴, ir todėl žalai pritaikė 1,85 % palūkanų normą, atitinkančią Eurostato duomenis ir eksperto pateiktą informaciją, be kita ko, pažymėjęs, kad ši norma atrodo „pagrįsta ir ekonomiškai tinkama“²⁵. Antroje byloje jis konstatavo, kad, remiantis eksperto išvada, vidutinė infliacijos norma nagrinėjamu laikotarpiu buvo 1,2 %, ir, tiek, kiek tai atrodė „pagrįsta ir teisinga“, nusprendė patirtai žalai nustatyti 1,5 % kompensacinių palūkanų normą²⁶.

56. Bendrojo Teismo praktikoje ši pozicija iš pradžių nesikeitė.

57. Sprendime *Camar / Taryba ir Komisija* (T-260/97, EU:T:2005:283) Bendrasis Teismas manė, kad apskaičiuojant žalą, kurią patyrė Italijoje įsteigta įmonė, į infliaciją reikia atsižvelgti „nuo žalą nulėmusio įvykio atsiradimo dienos, remiantis oficialiais [šios valstybės] nacionalinės kompetentingos institucijos parengtais duomenimis“²⁷.

58. Sprendimas *Agraz ir kt. / Komisija* (EU:T:2008:526) yra dar vienas labai aktualus jurisprudencijos principų, kuriais reglamentuojamas kompensacinių palūkanų nustatymas, pavyzdys. Taigi reikėjo nustatyti, kokio tarifo kompensacines palūkanas Komisija turi mokėti už žalą, atitinkančią pagalbos gamybai sumos, kuri buvo apskaičiuota neteisingai, padidėjimą. Nors 84 įmonės ieškovės šiuo klausimu susitarė su Komisija, nustatydamos kompensacinių palūkanų normą pagal ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatytą normą, padidintą dviem punktais, trys kitos įmonės nesusitarė su Komisija, nors jos prašė taikyti identišką palūkanų normą. Bendrasis Teismas galiausiai atmetė jų prašymą ir nusprendė, kad infliaciją „atspindėjo Eurostato konstatuotas metinis infliacijos lygis atitinkamu laikotarpiu <...> valstybėje narėje, kurioje [buvo] įsisteigusios [atitinkamos] bendrovės“²⁸. Ypač daug atskleidžia sprendimo motyvai, kuriais atmetas pagrindas, susijęs su susitarimą sudariusių įmonių ir kitų įmonių diskriminacija. Bendrasis Teismas iš tiesų pažymėjo, kad susitarimą sudariusios įmonės yra kitokioje padėtyje nei kitos įmonės, „kadangi nė vienas aspektas neleidžia įrodyti, kad jos negavo pajamų dėl to, kad negalėjo investuoti nagrinėjamų sumų“²⁹. Taigi tame sprendime atskleidžiama aplinkybė, kad kompensacinių palūkanų normos nustatymas pagal ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatytą normą, padidintą dviem punktais, pateisinamas tik jeigu patirta žala neapsiriboja pirkimo galimybių praradimu, susijusiu su infliacija, o apima ir papildomai negautas pajamas dėl negalėjimo investuoti mokėtinas sumas.

23 — Šiomis aplinkybėmis Sprendimas *Grifoni / Komisija* (EU:C:1990:134), kuriame Teisingumo Teismas, konkrečiai nepaaiškinęs, nustatė „fiksotą“ sumą, siekdamas atsižvelgti į infliaciją per aštuonerius metus, atrodo kaip išimtis.

24 — 220 punktas.

25 — 221 punktas.

26 — 352 punktas.

27 — 139 punktas.

28 — 50 punktas.

29 — 52 punktas.

59. Sprendime *Idromacchine ir kt. / Komisija* (EU:T:2011:641), kuris daug kartų cituojamas skundžiamame sprendime, pripažinus tą patį principą, vis dėlto nustatytas kitoks padarinys. Vėl nurodęs principą, pagal kurį infliaciją „atspindėjo Eurostato konstatuotas metinis infliacijos lygis atitinkamu laikotarpiu <...> valstybėje narėje, kurioje [buvo] įsisteigusios [atitinkamos] bendrovės“³⁰, Bendrasis Teismas kitame punkte³¹, pateikdamas akivaizdžiai dedukcinį motyvavimą, padarė išvadą, kad Komisija turi sumokėti kompensacines palūkanas „pagal atitinkamu laikotarpiu ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatytą normą, padidintą dviem punktais“.

60. Tokiam sprendimui iš esmės trūksta pateisinimo. Reikia pripažinti, kad jo motyvams trūksta tarpusavio sąsajos, t. y. išvadai, kad ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatyta norma, padidinta dviem punktais, atitinkamu laikotarpiu atspindėjo infliacijos normą atitinkamoje valstybėje narėje. Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms nustatyta norma – tai ECB pinigų politikos priemonė, leidžianti šiai institucijai daryti įtaką palūkanų normoms ir bankų likvidumui. Jos jokiais būdais nereikėtų laikyti atspindinčia Sąjungos ar euro zonos vidutine infliacijos normą.

61. Delspinigių srityje priimtų sprendimų analizė atskleidžia panašius neaiškumus.

b) Delspinigiai

62. Iš pradžių atsisakęs nustatyti delspinigius dėl to, kad „[tokie delspinigiai] nėra niekaip teisiškai įtvirtinti Bendrijos teisėje“³², vėliau Teisingumo Teismas, nesant jokio dokumentinio pagrindo, įtvirtino „leistiną“ „prašymo priskaičiuoti delspinigius“ pobūdį³³, remdamasis bendraisiais principais, kurie bendri valstybių narių teisės aktams ir į kuriuos daroma aiški nuoroda EEB 215 straipsnio 2 dalyje, tapusioje ESS 288 straipsnio antra pastraipa, o vėliau – SESV 340 straipsnio antra pastraipa³⁴.

63. Šis principas, kilęs lyginamuoju būdu išnagrinėjus nacionalinėse teisinėse sistemose galiojančius principus, bent jau Europos Sąjungos skolinių įsipareigojimų bet kuriam skolininkui srityje raštu įtvirtintas 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančiame išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės³⁵, o tiksliau – šio reglamento 86 straipsnyje, kuriame numatyta visiems skoliniams įsipareigojimams, susidariusiems ne pagal šio reglamento V antraštinėje dalyje numatytas viešojo tiekimo ir paslaugų sutartis, skaičiuoti delspinigius, kurių norma atitinka ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą, padidintą 3,5 procentinio punkto³⁶.

30 — 77 punktas.

31 — 78 punktas.

32 — Sprendimas *Campolongo / Vyriausioji valdyba* (EU:C:1960:35, Rink. p. 826 ir 827).

33 — Teisingumo Teismas nepripažino jų „delspinigiais“.

34 — Sprendimas *DGV ir kt. / EEB* (241/78, 242/78 ir 245/78–250/78, EU:C:1979:227, 22 punktas), Sprendimas *Dumortier ir kt. / Taryba* (64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, EU:C:1979:223, 25 punktas), Sprendimas *Ireks-Arkady / EEB* (238/78, EU:C:1979:226, 20 punktas), Sprendimas *Interquell Stärke-Chemie et Diamalt / EEB* (261/78 ir 262/78, EU:C:1979:22, 23 punktas), Sprendimas *Pauls Agriculture / Taryba ir Komisija* (256/81, EU:C:1983:138, 17 punktas), Sprendimas *Birra Wührer ir kt. / Taryba ir Komisija* (256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 ir 282/82, EU:C:1984:341, 37 punktas) ir Sprendimas *Sofrimport / Komisija* (C-152/88, EU:C:1990:259, 32 punktas). Taip pat žr. Sprendimą *Schneider Electric / Komisija* (T-351/03, EU:T:2007:212, 340 punktas).

35 — OL L 357, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145; šis reglamentas įsigaliojo 2003 m. sausio 1 d.

36 — Šiuo klausimu žr. Sprendimą *SGL Carbon / Komisija* (T-68/04, EU:T:2008:414, 145 punktas).

64. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, grindžiamą mintimi, kad neįmanoma apskaičiuoti delspinigių pagal skolinį įsipareigojimą, kurio dydis nėra žinomas, pareiga mokėti delspinigius gali būti numatyta tik jeigu pagrindinio skolinio įsipareigojimo suma „yra aiški arba bent nustatyta pagal objektyvius kriterijus“³⁷.

65. Iš to darytina išvada, kad prie atlygintinos žalos sumos turi būti pridedami delspinigiai, skaičiuojami nuo sprendimo, kuriuo konstatuojama pareiga atlyginti žalą, paskelbimo dienos³⁸.

66. Ši diena dažniausiai atitinka dokumento, kuriuo konstatuojama teisė reikalauti skolos sumokėjimo, priėmimo dieną. Taigi prašymas priskaičiuoti delspinigius nuo išlaidų gali būti taikomas tik nuo nutarties, kuria jie nustatomi, priėmimo dienos³⁹.

67. Tačiau jeigu pagrindinis skolinis įsipareigojimas sprendimo paskelbimo dieną nėra nei aiškus, nei galimas nustatyti, delspinigiai gali būti skaičiuojami tik nuo žalą patvirtinančio teismo sprendimo paskelbimo dienos⁴⁰.

68. Šiuo etapu reikėtų padaryti reikšmingą patikslinimą. Mano siūlomas sprendimas, pagal kurį delspinigiai pradami skaičiuoti nuo sprendimo, kuriuo konstatuojama pareiga atlyginti žalą ar kuriuo patvirtinama žala, taikytinas tik ginčams dėl žalos atlyginimo, kuriems būdinga tai, kad iš anksto nėra nustatytas pagrindinio skolinio įsipareigojimo dydis, kurį neabejotinai nustato teismas. Tačiau jeigu pagrindinio įsiskolinimo suma yra iš anksto nustatyta, teismų praktikoje delspinigiai dažniausiai skaičiuojami nuo tos dienos, kai skolininkui buvo pranešta apie tai, kad jis turi įvykdyti savo

37 — Žr. Sprendimą *Amman ir kt. / Taryba* (174/83, EU:C:1986:339, 19 ir 20 punktai), Sprendimą *Culmsee ir kt. / CES* (175/83, EU:C:1986:340, 19 ir 20 punktai), Sprendimą *Allo ir kt. / Komisija* (176/83, EU:C:1986:341, 19 ir 20 punktai), Sprendimą *Agostini ir kt. / Komisija* (233/83, EU:C:1986:342, 19 ir 20 punktai), Sprendimą *Ambrosetti ir kt. / Komisija* (247/83, EU:C:1986:343, 19 ir 20 punktai), Sprendimą *Delhez ir kt. / Komisija* (264/83, EU:C:1986:344, 20 ir 21 punktai): šios šešios bylos buvo susijusios su Bendrijos pareigūnų prašymais sumokėti delspinigius už įsiskolintą darbo užmokestį po to, kai buvo priimtas Teisingumo Teismo sprendimas, kuriuo panaikintas ankstesnis reglamentas, galiojęs prieš reglamentą, kuriuo atgaline data pritaikomi atlyginimai ir korekciniai koeficientai; Teisingumo Teismas pripažino, kad tikslus ar nustatytinas skolinis įsipareigojimas nustatytas tik įsigaliojus pastarajam reglamentui, nes, prieš Tarybai, kuri turi diskreciją, įgyvendinant savo kompetenciją, nebuvo jokio tikrumo dėl pritaikymų sumos; Sprendimas *de Szy-Tarisse ir Feyaerts / Komisija* (314/86 ir 315/86, EU:C:1988:471, 33 punktas): dėl prašymo priskaičiuoti delspinigius už papildomą atlyginimą, gautą po Komisijos sprendimo, priimto vykdant sprendimą, kuriuo panaikintas sprendimas dėl ieškovo paskyrimo pareigūnais stažuotojais, kiek jis buvo susijęs su lygio ir pakopos nustatymu; Teisingumo Teismas manė, kad delspinigiai turi būti skaičiuojami ne nuo skundų pateikimo pagal nuostatų 90 straipsnio 2 dalį, bet nuo sprendimo, susijusio su naujuoju klasifikavimu, dėl kurio atsirado aiškus skolinis įsipareigojimas; Sprendimas *Komisija / Brazzelli Lualdi ir kt.* (EU:C:1994:211, 53 punktas). Tuo pačiu klausimu žr. Sprendimą *Tribunal Herkenrath ir kt. / Komisija* (T-16/89, EU:T:1992:24, 31 punktas), Sprendimą *Weir / Komisija* (T-361/94, EU:T:1996:37, 52 punktas); Bendrasis Teismas juose įtvirtino papildomą delspinigių nustatymo sąlygą, patikslinę, kad šie delspinigiai mokėtini tik jeigu pagrindinis įsiskolinimas yra tikrai aiškus ar nustatytinas, ir kad „institucija nepagrįstai uždelsė išmokėti kompensaciją“; Sprendimas *Pfloeschner / Komisija* (T-285/94, EU:T:1995:214, 55 ir 56 punktai): dėl prašymo panaikinti senatvės pensijos išrašą, kuriame nustatytas Šveicarijoje gyvenančiam pensininkui mokėtina pensijai taikytinas korekcinis koeficientas 100; panaikinęs pensijos išrašą, susijusį su 1993 m. gruodžio mėn., ir pripažinęs, kad nuo šio mėnesio gali būti reikalaujama skolinio įsipareigojimo įvykdymo ir jo dydis gali būti laikomas aiškiu, nes Šveicarijai buvo taikomas didesnis už 100 korekcinis koeficientas, Bendrasis Teismas nustatė delspinigių skaičiavimo atskaitos tašką – įsiskolinimus, mokėtinus nuo skirtingų datų, kada turėjo būti atliktas kiekvienas mokėjimas pagal pensijų sistemą; Sprendimas *Hivonnet / Taryba* (T-188/03, EU:T:2004:194, 45 punktas), Sprendimas *Camar / Taryba ir Komisija* (EU:T:2005:283, 135 ir 144 punktai ir juose nurodyta teismo praktika) ir Sprendimas *Schneider Electric / Komisija* (EU:T:2007:212, 344 punktas) ir Nutartis *Marcuccio / Komisija* (T-176/04 DEP II, EU:T:2011:616, 36 punktas). Taip pat žr. Nutartį *Michel / Komisija* (F-44/13, EU:F:2014:40, 82 punktas). Galiausiai žr. Sprendimą *AA / Komisija* (F-101/09, EU:F:2011:133, 109 punktas), kuriame nurodyta, kad „pareiga sumokėti delspinigius gali atsirasti tik jeigu pagrindinio įsiskolinimo suma yra ne tik aiški, bet ir nustatyta remiantis objektyviomis aplinkybėmis“. Šis teiginys vis dar stebina, nes sąlyga, susijusi su nustatytu ar nustatytinu skolinio įsipareigojimo sumos pobūdžiu, yra alternatyvi, o ne kumulatyvi.

38 — Žr. sprendimus *Roumengous Carpentier / Komisija* (158/79, EU:C:1985:2, 11 punktas), *Battaglia / Komisija* (737/79, EU:C:1985:4, 10 punktas), *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (C-104/89 ir C-37/90, EU:C:1992:217, 35 punktas), kuriuose Teisingumo Teismas nustatė, kad delspinigiai skaičiuojami nuo jo laikinojo sprendimo, kuriame nors ir nenustatyta tiksli žalos sudėtis, įtvirtinti jai apskaičiuoti būtini elementai; taip pat sprendimus *Camar / Taryba ir Komisija* (EU:T:2005:283, 135 ir 144 punktai) ir *Schneider Electric / Komisija* (EU:T:2007:212, 343 punktas).

39 — Žr. Sprendimą *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:1992:217, 35 punktas) ir Sprendimą *Camar / Taryba ir Komisija* (EU:T:2005:283, 144 punktas).

40 — Žr. Sprendimą *Camar / Taryba ir Komisija* (EU:T:2005:283, 144 punktas ir jame nurodyta teismo praktika) ir Sprendimą *Schneider Electric / Komisija* (EU:T:2007:212, 344 punktas).

pareigą⁴¹. Taigi viešosios tarnybos srities ginčų atveju delspinigiai nuo sumų, mokėtinų pagal tarnybos nuostatus, paprastai skaičiuojami nuo skundo padavimo pagal nuostatų 90 straipsnio 2 dalį dienos arba nuo tos dienos, kai šios sumos tapo mokėtinos, jeigu ši diena yra paskesnė už skundo padavimo dieną⁴².

69. Kalbant apie delspinigių normą, pažymėtina, kad paprastai jie be jokio pateisinimo nustatomi pagal fiksuotą normą, iš tikrųjų neseniai išplėtotoje Bendrojo Teismo praktikoje atitinkančią ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą, padidintą dviem punktais⁴³.

70. Nemažai generalinių advokatų, iš jų – G. F. Mancini⁴⁴, G. Slynn⁴⁵, W. van Gerven⁴⁶ ir G. Tesaurio⁴⁷ mėgino šioje srityje nustatyti tam tikras gaires. Jie pasiūlė vienas kitam prieštaraujančius sprendimus – atsižvelgti į fiksuotą normą, kurią teismas nustatė pagal „faktinę finansinę tikrovę“⁴⁸, arba į „Teismo sprendimo paskelbimo dieną valstybėje narėje, kurioje ieškovai vykdė veiklą ir kurioje jie naudotų ar, taigi, įprastai investuotų jiems mokėtiną kompensaciją, teisiškai taikytiną normą“⁴⁹.

2. Palūkanos, taikytinos reikalavimams taikyti restituciją

71. Teismų praktika šioje srityje pirmiausia siejama su Bendrojo Teismo sprendimu *Corus UK / Komisija* (EU:T:2001:249). Šis sprendimas buvo priimtas kilus ginčui po sprendimo, kuriuo įmonei sumažinta Komisijos už konkurencijos teisės pažeidimą paskirta bauda. Iškeltas klausimas buvo susijęs su Komisijos mokėtinomis palūkanomis nuo sumos, kurią ji grąžino, atsižvelgdama į sumokėtos ir Bendrojo Teismo paskirtos baudos skirtumą.

72. Nagrinėdamas priemones, susijusias su sprendimo dėl panaikinimo vykdymu, Bendrasis Teismas manė, kad pareiga grąžinti visą sumokėtą baudą ar jos dalį apima ne tik nepagrįstai sumokėtą pagrindinę baudos sumą, bet ir nuo šios sumos apskaičiuotus *delspinigius*⁵⁰, kadangi, kaip jis paaiškino, „delspinigių mokėjimas nuo nepagrįstai sumokėtos sumos atrodo neatskiriamas nuo Komisijai tenkančios pareigos atkurti buvusią padėtį priėmus sprendimą dėl panaikinimo ar sprendimą, kuriuo įgyvendinama neribota jurisdikcija, nes visiškai grąžinant nepagrįstai sumokėtą baudą negalima neatsižvelgti į tokius dalykus kaip praėjęs laikas, dėl kurio gali iš tikrųjų sumažėti jos vertė“⁵¹.

73. Bendrasis Teismas pridūrė, kad, norint tinkamai įvykdyti tokį sprendimą, kad būtų visiškai atkurta kreditoriaus padėtis, kuri būtų teisiškai susiklosčiusi, jeigu sprendimas dėl panaikinimo nebūtų buvęs priimtas, būtina atsižvelgti į tai, kad ši padėtis atkuriamą tik praėjus daugiau ar mažiau laiko, per kurį kreditorius negalėjo disponuoti nepagrįstai išmokėtomis sumomis.

41 — Žr. išsamią šios srities teismų praktikos analizę A. van Casteren „Article 215(2) EC and the question of interest“, *The action for damages in Community law*, Kluwer Law International, T. Heukels ir A. McDonnell, Haga, 1997, p. 211.

42 — Žr. sprendimą *Jacquemart / Komisija* (114/77, EU:C:1978:156, 26 punktas), sprendimą *Razzouk ir Beydoun / Komisija* (75/82 ir 117/82, EU:C:1984:116, 19 punktas), sprendimą *Roumengous Carpentier / Komisija* (EU:C:1985:2, 11 punktas), sprendimą *Amesz ir kt. / Komisija* (EU:C:1985:3, 14 punktas) ir sprendimą *Battaglia / Komisija* (EU:C:1985:4, 10 punktas).

43 — Žr. teismo sprendimus, nurodytus A. van Casteren „Article 215(2) EC and the question of interest“, *The action for damages in Community law*, Kluwer Law International, T. Heukels ir A. McDonnell, Haga, 1997, p. 203; jis pabrėžia, kad Sąjungos teismas palyginti savavališkai pasirenka taikytiną palūkanų (arba delspinigių) normą.

44 — Žr. išvados byloje *Pauls Agriculture / Taryba ir Komisija* (256/81, EU:C:1983:91) 8 punktą.

45 — Žr. išvadą byloje *Leussink / Komisija* (169/83 ir 136/84, EU:C:1986:265), Rink. p. 2819 ir 2820.

46 — Žr. išvados byloje *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (C-104/89 ir C-37/90, EU:C:1992:34) 51 punktą.

47 — Žr. išvados byloje *Grifoni / Komisija* (C-308/87, EU:C:1993:362) 26 punktą.

48 — Žr. išvadą byloje *Leussink / Komisija* (EU:C:1986:265), Rink. p. 2819 ir 2820.

49 — Žr. išvados byloje *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija* (EU:C:1992:34) 51 punktą.

50 — Kursyvu pažymėta mano.

51 — 54 punktas.

74. Dėl mokėtinų palūkanų normos Bendrasis Teismas, remdamasis valstybių narių vidaus teisėje nepagrįsto praturtėjimo srityje bendrai pripažįstamu principu, manė, kad ji iš principo turėtų būti lygi „teisės aktuose ar teismo nustatyta palūkanų normai, netaikant kapitalizacijos“⁵². Tačiau Bendrasis Teismas netaikė šio sprendimo, kad atsižvelgtų į konkrečias bylos aplinkybes, kurioms buvo būdinga tai, kad Komisija investavo gražintiną sumą ir buvo priskaičiuotos kapitalizuotos palūkanos⁵³. Galiausiai, atsižvelgęs ir į Komisijos praturtėjimą, ir į įmonės ieškovės turto praradimą, Bendrasis Teismas priteisė ieškovei sumą, atitinkančią Komisijos gautas pajamas, ir, be kita ko, pridėjo delspinigių.

75. Vėliau sprendimas pripažinti teisę į delspinigių už visą nedisponavimo sumomis laikotarpį buvo patvirtintas daugelį kartų⁵⁴.

3. Iš teismų praktikos padarytos išvados

76. Nors vis dar neaišku dėl kovos su skoliniam išipareigojimui sukeliama laiko padariniais priemonių Sąjungos teisėje, iš minėtos teismų praktikos padarysiu dvi išvadas, kurios naudingos atsakant į pateiktus pagrindus.

77. Pirmoji išvada susijusi su skirtumu tarp kompensacinių palūkanų ir delspinigių. Neginčijama, kad teismų praktikoje nustatytas labai aiškus skirtumas tarp kompensacinių palūkanų ir delspinigių, vis dėlto joje nepaaiškinami kriterijai, kuriais remiantis šis skirtumas daromas. Tačiau šis skirtumas nėra akivaizdus, nes funkcinio požiūriu atrodo, kad palūkanų funkcija visais atvejais ta pati – kompensuoti nuostolius, kuriuos kreditorius patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti jam gražintina skola. Tačiau žinoma, kad kompensacinės palūkanos papildo žalos atlyginimą, nes jomis kompensuojamas laikas, praėjęs iki tol, kol patirtos žalos dydį įvertina teismas, neatsižvelgiant į bet koki skolininkui priskiriamą vėlavimą, o delspinigiais, taikant fiksuotą dydį, kompensuojama už vėlavimo sumokėti skolą sukeltus padarinius, sumokant pinigų sumą, leidžiančią kreditoriui gauti maždaug tiek, kiek jis būtų gavęs, jeigu būtų investavęs šias lėšas. Manau, iš to darytina išvada, kad šio skirtumo taikymo sritis neabejotinai turi būti ribota ir jis turi būti taikomas tik ginčiuose dėl žalos atlyginimo, kuriuose jis paaiškinamas būtinybe įsikišti teismui, kad šis nustatytų pagrindinio įsiskolinimo dydį, nuo kurio bus skaičiuojamos palūkanos.

78. Antroji išvada susijusi su teisės į delspinigių priėmus sprendimą dėl panaikinimo, kurį paskelbė Sąjungos teismas, esme. Teismų praktikoje įtvirtintas principas, pagal kurį šios teisės pagrindas tiesiogiai įtvirtintas SESV 266 straipsnio pirmojoje pastraipoje ir jis kyla iš institucijos atsakovės pareigos imtis būtinų priemonių pašalinti panaikinto akto padarinius ir atkurti suinteresuotųjų asmenų padėtį, kokia ji būtų buvusi iki šio akto priėmimo.

79. Iš minėtos teismų praktikos darau išvadą, kad didžiausias Sąjungos teismo rūpestis panaikinimo atveju turi būti kuo griežčiau taikyti principą *restitutio in integrum*, reiškiantį gražinimą į *statu quo ante*, užtikrinant, kad visi be jokių nuostolių ar naudos atsidurtų pradinėje padėtyje.

80. Dabar reikia patikrinti, ar skundžiamas sprendimas atitinka šį reikalavimą ir pirmiau nurodytus principus.

52 — 60 punktas.

53 — 62 ir 63 punktai.

54 — Žr. Nutartį *Holcim (France) / Komisija* (T-86/03, EU:T:2005:157, 30 ir 31 punktai) ir sprendimus *Greencore Group / Komisija* (T-135/02, EU:T:2005:457, 55 punktas (numanomas sprendimas)) ir *BPB / Komisija* (T-53/03, EU:T:2008:254, 487 ir 488 punktai).

4. Atsakymas į pagrindus

81. Toliau nurodyti šeši pagrindai paremti keturiomis kaltinimų grupėmis. Pirmoji grupė susijusi su IPK teisės į skolinį reikalavimą esme, antroji – su kompensacinių palūkanų ir delspinigių skirtumu, trečioji – su sprendimo motyvavimu ir ketvirtoji – su palūkanų apskaičiavimu.

a) Dėl kaltinimo, susijusio su IPK teisės į skolinį reikalavimą esme

82. Skundžiamo sprendimo 34 ir 41 punktuose Bendrasis Teismas pripažino, kad ginčijamas sprendimas yra vienintelis nagrinėjamo pagrindinio skolinio išsipareigojimo teisinis pagrindas.

83. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad iš SESV 264 straipsnio pirmos pastraipos, pagal kurią, „jei ieškinys yra pagrįstas, <...> Teisingumo Teismas atitinkamą teisės aktą paskelbia negaliojančiu“, aišku, kad jeigu Sąjungos teismas panaikina aktą, tai reiškia, kad jis išnyksta iš Sąjungos teisinės sistemos. Remiantis nusistovėjusios Bendrojo Teismo praktikos formuluote, šio išnykimo „esmė ta pati“ kaip ir panaikinimo⁵⁵. Pagal bendrą taisyklę, kad panaikinimas turi poveikį *ex tunc*, akto padariniai iš principo panaikinami atgaline data, nebent Teisingumo Teismas pagal SESV 264 straipsnio antrą pastraipą nurodo panaikinto akto padarinius, kuriuos reikia laikyti negrįžtamais.

84. Be to, kaip įtikinamai pažymi Komisija, Bendrajam Teismui panaikinus 2005 m. gegužės 13 d. sprendimą dėl retroaktyvaus panaikinimo poveikio atkuriamas sprendimas dėl finansinės paramos skyrimo ir šalys atsiduria padėtyje, kurioje jos buvo šio sprendimo priėmimo metu.

85. Priešingai, nei Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 34 punkte, aplinkybė, jog šis panaikinamas buvo motyvuojamas tuo, kad Komisija nepaisė taikytino senaties termino, neapriboja šitaip paskelbto panaikinimo, kuris sukėlė padarinių atgaline data, dalykinės apimties. Taigi, pateikdamas ginčijamą sprendimą kaip vienintelį IPK skolinio reikalavimo pagrindą, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.

86. Tačiau pagal nusistovėjusią teismų praktiką kaltinimai dėl išsamumo sumetimais pateiktų motyvų ar dėl motyvų, kurie nebūtinai turi pagrindą rezoliucinėje dalyje, negali lemti Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimo, todėl jie neturi reikšmės⁵⁶.

87. Šioje byloje reikia pripažinti, kad Bendrojo Teismo motyvai, nurodyti jo sprendimo 34 punkte, kuriame tik atsakoma į pagrindus, susijusius su nesąžiningumu, yra pateikti išsamumo sumetimais, palyginti su to sprendimo 33 punkte nurodytais motyvais. Kalbant apie rėmimąsi pagrindinio skolinio reikalavimo teisiniu pagrindu skundžiamo sprendimo 41 punkte, atrodo, kad jo neturi būtino pagrindo skundžiamo sprendimo rezoliucinėje dalyje, kurioje 2011 m. balandžio 15 d. nustatyta kaip delspinigių skaičiavimo pradžios data.

88. Todėl reikia atmesti šį pirmąjį pagrindą kaip nereikšmingą.

b) Dėl kaltinimo, susijusio su kompensacinių palūkanų ir delspinigių skirtumu

89. Antruoju apeliacinio skundo pagrindu Komisija tvirtina, kad skundžiamame sprendime nenustatytas joks skirtumas tarp kompensacinių palūkanų ir delspinigių, nors, kaip ji teigia, šios dvi kategorijos yra labai skirtingo pobūdžio.

55 — Šiuo klausimu žr. nutartis *SIR / Taryba* (T-142/11, EU:T:2011:333, 22 punktas), *Petroci / Taryba* (T-160/11, EU:T:2011:334, 19 punktas), *Afriqiyah Airways / Taryba* (T-436/11, EU:T:2012:10, 15 punktas), *Ayadi / Komisija* (T-527/09, EU:T:2012:35, 30 punktas) ir *Rautenbach / Taryba ir Komisija* (T-222/11, EU:T:2012:409, 15 punktas).

56 — Visų pirma žr. Sprendimą *Ryanair / Komisija* (C-287/12 P, EU:C:2013:395, 86 punktas ir jame nurodyta teismo praktika) ir Sprendimą *Dow Chemical / Komisija* (C-179/12 P, EU:C:2013:605, 63 ir 76 punktai).

90. Šis kaltinimas man neatrodo pagrįstas, be to, manau, kad skundžiamą sprendimą reikėtų sukritikuoti kitaip – jame atskirtos dvi palūkanų kategorijos, o, mano nuomone, Bendrasis Teismas klaidingai laikė „kompensacinėmis“ palūkanas, sukauptas iki 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo.

91. Iš tiesų šios bylos aplinkybėmis 2011 m. balandžio 15 d. sprendimu panaikinus 2005 m. gegužės 13 d. sprendimą atkurtas sprendimas dėl finansinės paramos skyrimo ir šalys atsidūrė padėtyje, kurioje buvo šio sprendimo priėmimo metu.

92. Kadangi panaikinimas turi poveikį *ex tunc*, Komisija turėjo sumokėti aiškų, nustatytą ir vykdytiną pagrindinį įsiskolinimą, kurį sudarė IPK sumokėtinos ar gražintinos sumos. Taigi dėl IPK skolinio reikalavimo priskaičiuoti delspinigiai, mokėtinos sumos atveju skaičiuotini nuo IPK pateikto reikalavimo dienos, o gražintinos sumos atveju – nuo tos dienos, kai IPK sumokėjo ją Komisijai.

93. Šiuo atžvilgiu manau, kad jeigu panaikinamas sprendimas atsiimti finansinę paramą, delspinigių sumokėjimas tėra sprendimo dėl panaikinimo vykdymo priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, tačiau kompensacinių palūkanų mokėjimas peržengia vykdymo priemonės teisinio pagrindo ribas ir patenka į SESV 266 straipsnio antros pastraipos, kurioje daroma nuoroda į Sąjungos deliktinės atsakomybės bendrąją teisę, taikymo sritį. Tačiau, nors Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija pripažino esanti skolinga pagrindinį įsiskolinimą ir kompensacines palūkanas, ir delspinigius, skaičiuojamus nuo 2011 m. balandžio 15 d., iš skundžiamo sprendimo negalima daryti išvados, kad ginčijamu sprendimu ši institucija pripažino savo atsakomybę ir IPK teisę į kompensaciją.

94. Tokiomis aplinkybėmis manau, kad Bendrąjį Teismą galima kaltinti tik tuo, kad jis, neatsižvelgęs į Komisijos nurodytą palūkanų pavadinimą, nekvalifikavo jų, sukauptų iki 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo, taip, kaip turėjo iš tikrųjų jas kvalifikuoti. Todėl kaltinimą, susijusį su skirtumu tarp kompensacinių palūkanų ir delspinigių nebuvimu, reikia atmesti.

c) Dėl kaltinimo, susijusio su motyvų nepakankamumu ir prieštaravimu

95. Trečiuoju apeliacinio skundo pagrindu Komisija teigia, kad Bendrojo Teismo pozicija dėl kompensacinių palūkanų normos fiksuoto padidinimo ir dėl delspinigių skaičiavimo atskaitos taško yra nepakankamai motyvuota.

96. Atsakymas į šį klausimą gali kelti abejonių.

97. Bendrojo Teismo pareigos nurodyti motyvus apimtį reikia vertinti atsižvelgiant į jam pateiktų šalių argumentų turinį ir tikslumą. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Komisija Bendrajame Teisme pateiktame atsiliepime į ieškinį nurodė, kad pagrindinio refinansavimo normos padidinimas dviem punktais nėra pateisinamas, jeigu jis prieštarauja teismų praktikai ir lemia nepagrįstą ir nesąžiningą kreditoriaus praturtėjimą, todėl prieštarauja teisingumo principams.

98. Tačiau, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 34, 36, 37 ir 38 punktų, Bendrasis Teismas pripažino, kad šis padidinimas atitinka jo praktiką, kad jis neturi priklausyti nuo tikrosios infliacijos normos ir kad jį lemia siekis išvengti nepagrįsto praturtėjimo, prieštaraujančio bendriesiems Sąjungos teisės principams.

99. Taigi šis motyvavimas papunkčiui atitinka Komisijos kaltinimus, todėl esu linkęs siūlyti atmesti šį pagrindą.

100. Vis dėlto galima įžvelgti tam tikrą nenorą pripažinti, kad motyvavimo reikalavimą atitinka motyvavimas, grindžiamas vienu ar keliais ankstesniais sprendimais, kurie patys nėra motyvuoti. Iš tiesų reikia konstatuoti, kad sprendimuose, kuriais remiasi Bendrasis Teismas, konkrečiai nepaiškinta priežastis, dėl kurios delspinigių norma buvo nustatyta pagal ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą, padidintą dviem punktais.

101. Jeigu Teisingumo Teismas iš to spręstų, kad nurodyti nepakankami motyvai, būčiau linkęs siūlyti jam nuspręsti papildyti motyvus, siekiant atmesti šį pagrindą.

102. Manau, jog delspinigių fiksuotas pobūdis reiškia, kad nustatoma viena delspinigių norma. Bendrojo Teismo pasirinkimas nustatyti šią normą būtų motyvuotas ir patvirtintas, jeigu jis atspindėtų pagal teisės aktus ar teismo sprendimu nustatytų delspinigių vidutinę normą, taikytiną valstybėse narėse. Vis dėlto kyla klausimas, ar ateityje nebūtų teisingiau ir teisiškai saugiau suderinti Sąjungos institucijų skoliniams išsipareigojimams skaičiuojamų delspinigių normas pagal delspinigių normas, taikomas jų skoliniams išsipareigojimams bet kurio asmens atžvilgiu, kurios, išgaliojus Reglamentui Nr. 2342/2002, atitinka ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą, padidintą 3,5 procentinio punkto.

103. Kad ir kaip būtų, man atrodo, kad kaltinimą, susijusį su skundžiamo sprendimo motyvavimu, reikia atmesti.

d) Dėl kaltinimo, susijusio su palūkanų apskaičiavimu

i) Delspinigių, sukauptų po 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo paskelbimo, apskaičiavimas

104. Kaltinimas, susijęs su delspinigiais, sukauptais po 2011 m. balandžio 15 d., pateikiamas kartu su trečiuoju pagrindu, kuriuo kartu kritikuojamas teisės į šiuos delspinigius principas ir jų skaičiavimo atskaitos taškas.

105. Reikėtų priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką Teisingumo Teismo kompetencija nagrinėjant apeliacinį skundą apsiriboja teisinio sprendimo, priimto nagrinėjant pagrindus pirmojoje instancijoje, vertinimu, todėl pagrindą, pirmą kartą pateiktą nagrinėjant apeliacinį skundą, reikia laikyti nepriimtiniu⁵⁷.

106. Šioje byloje reikia konstatuoti, kad Komisija Bendrajame Teisme neginčijo IPK teisės į delspinigius ir kad ji pati per posėdį pripažino, kad yra skolinga šiuos delspinigius nuo 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo paskelbimo dienos.

107. Taigi kaltinimai, susiję su pareigos mokėti delspinigius teisinio pagrindo nebuvimu ir teisės klaida, padaryta nustatant šių delspinigių apskaičiavimo atskaitos tašką, yra nauji, todėl nepriimtini.

ii) Palūkanų, sukauptų prieš paskelbiant 2011 m. balandžio 15 d. sprendimą, apskaičiavimas

108. Šis kaltinimas kaip pirmasis ir penktasis pagrindas pateiktas įvairiais aspektais. Komisija teigia, kad fiksuodamas kompensacinių palūkanų normą, prilygstančią ECB pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomai palūkanų normai, padidintai dviem punktais, Bendrasis Teismas, viena, neteisingai aiškino Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią šios palūkanos yra skirtos infliacijai kompensuoti, ir, antra, pažeidė nepagrįsto praturtėjimo srityje taikomus principus.

57 — Ten pat (82 punktas).

109. Dėl pirmiau nurodytų priežasčių manau, kad palūkanos, sukauptos iki 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo, buvo neteisingai kvalifikuotos kaip kompensacinės palūkanos, nes tai buvo delspinigiai.

110. Todėl kaltinimas, susijęs su neteisingu Teisingumo Teismo praktikos aiškinimu, kad kompensacinės palūkanos skirtos infliacijai kompensuoti, neturi reikšmės.

111. Kaltinimas, susijęs su bendrojo principo, kuriuo draudžiamas nepagrįstas praturtėjimas, pažeidimu, mano nuomone, neturi pagrindo.

112. Viena, kaip jau nurodžiau, manau, kad teisė į delspinigius tiesiogiai kyla iš pareigos dėl panaikinimo atkurti buvusią padėtį ir ji nėra grindžiama nepagrįstu praturtėjimu.

113. Kita, dėl prielaidos, kad nepagrįsto praturtėjimo draudimo principas gali apriboti teisės į delspinigius savaiminį atsiradimą, manau, jog Komisija neįrodė, kad Bendrojo Teismo nustatyta norma viršijo faktinius IPK nuostolius ir faktinį Komisijos praturtėjimą. Taigi, kaip jau nurodžiau, Komisijos mokėtinos palūkanos neabejotinai yra baudžiamojo pobūdžio ir jomis ne kompensuojamas skolinio išsipareigojimo vertės sumažėjimas dėl infliacijos, o fiksuotai atlyginama už atimtą galimybę naudotis šio skolinio išsipareigojimo suma. Be to, nematau priežasčių, dėl kurių reikėtų atsižvelgti į palūkanų normas, taikomas laikinai surinktomis baudoms.

114. Todėl siūlau atmesti šį kaltinimą.

iii) Dėl kaltinimo, susijusio su palūkanų kapitalizacija

115. Šiuo kaltinimu, pateiktu kartu su trečiuoju pagrindu, Komisija kaltina tu, kad skundžiamame sprendime palūkanos buvo kapitalizuotos, nustatant, kad delspinigiai skaičiuojami iki visiško apmokėjimo nuo pagrindinės skolinio išsipareigojimo sumos, padidintos vėliau sukauptų kompensacinių palūkanų suma.

116. Kaip jau nurodžiau, manau, kad Komisijos mokėtinos palūkanos yra baudžiamojo pobūdžio, neatsižvelgiant į tai, ar jos būtų sukauptos po 2011 m. balandžio 15 d. sprendimo priėmimo, ar iki jo priėmimo.

117. Taigi šios palūkanos nereikia papildomos žalos, kuri pridedama prie pagrindinio išsiskolinimo, nuo kurio paties skaičiuojamos palūkanos. Todėl manau, kad Bendrasis Teismas, kapitalizuodamas palūkanas, sukauptas iki 2011 m. balandžio 15 d., nes jis atsižvelgė į jų tariamai kompensacinį pobūdį, padarė teisės klaidą.

118. Tačiau reikėtų kelti klausimą, ar delspinigius galima kapitalizuoti. Šiuo atžvilgiu abejoju teiginio, kad kapitalizuoti delspinigius iš esmės neturi būti leidžiama, pagrįstumu⁵⁸. Pagal valstybių narių teisės aktams bendrus bendruosius principus daugumoje sistemų, aišku, taikant labai įvairią tvarką, pripažįstamas delspinigių kapitalizavimas, jeigu tik to buvo prašoma⁵⁹.

119. Kyla klausimas, ar Sąjungos teismas neturėtų turėti diskrecijos šioje srityje ir ar jam neturėtų būti leidžiama kapitalizuoti delspinigius, jeigu jam atrodo, kad tai atitinka teisingumo principą.

120. Tačiau šioje byloje nematau jokios konkrečios aplinkybės, kuri pateisintų delspinigių kapitalizavimą IPK naudai.

58 — Žr. skundžiamo sprendimo 42 punktą.

59 — Žr. Europos sutarčių teisės komisija „Capitalisation des intérêts“, *Principes du droit européen du contrat*, 2 tomas, Société de législation comparée, Paryžius, 2003, p. 583–587.

121. Todėl šis kaltinimas man atrodo pagrįstas.

122. Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, „jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina“ ir gali „pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui“.

123. Šiuo atveju Teisingumo Teismas gali nesunkiai priimti galutinį sprendimą byloje ir nuspręsti, kad delspinigiai turi būti skaičiuojami remiantis tik pagrindine skolinio įsipareigojimo suma.

IV – Dėl bylinėjimosi išlaidų

124. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Tačiau pagal 138 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.

125. Šioje byloje, atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju dalis abiejų šalių reikalavimų buvo atmesta, mano nuomone, reikėtų nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo išlaidas apeliaciniame procese.

V – Išvada

126. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

1. Panaikinti Sprendimą *IPK International / Komisija* (T-671/11, EU:T:2013:163), kiek juo įpareigojama nustatyti delspinigius, skaičiuojamus iki visiško sumokėjimo remiantis pagrindine skolinio įsipareigojimo suma, padidinta vėliau sukauptomis palūkanomis.
2. Nustatyti delspinigius, skaičiuojamus iki visiško sumokėjimo remiantis tik pagrindine skolinio įsipareigojimo suma.
3. Atmesti likusią apeliacinio skundo dalį.
4. Nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.